

سیار (جنوری) 2012
شمار سلسل: 44

مہینہ گی
کوسٹ
کوسٹ

یک از مجلانی ہزارگی اکیڈمی (رجسٹرڈ) کوسٹ، پاکستان

شہد حسین علی یوسفی

دوستی

یاسین ضمیر

غدر نور بنده جوانی تو دیده
مردوم از دست نادانی تو دیده
گنا یہ یا ثوابہ پی نہ مبروم
مانہ تیر از مسلمانی تو دیده

دیاد شہید یوسفی

مبارک صابر

یارے جگر مو جور شدہ یارے دلانی مو جور شدہ

ازو کی عکس یوسفی نوری دیدائی مو جور شدہ

د دل مو وام اید نیہ از ظلم شاوی بیگینہ

ازو کی خون یوسفی چراغ رائی مو جور شدہ

سیا ہار (جنوری) 2012

مینہ گی کونہ سیہت

شہرہ
44

سرپرست اعلیٰ: غلام علی حیدری
ایڈیٹر انچیف: مرزا آزاد
ایڈیٹر: یاسین ضمیر
معاون ایڈیٹر: منظور پویا
کمپوزنگ و ڈیزائننگ: سلیم احمد

1	تورے پیشلو	02
2	شہید حسین علی یوسفی و شناخت آزرہ گی	04
3	دیاد شہید یوسفی	05
4	شہید یوسفی۔۔۔ ارموئی قوم	09
5	ستارے آسمو و دوہتی	12-13
6	غزل، دوہتی و ہانگیو	14-21
7	اسپی او	22
8	ہانگیو	23
9	غزل	24

www.tnnhazara.org
info@tnnhazara.org
mirza_azad@yahoo.com

مجلہ "سیہت" رہ ازی جایا گرفتہ میتنید۔
 1- تنظیم نسل نو ہزارہ مغل، علمدار روڈ کونہ
 2- ہزارہ سیشتری مارٹ، خارتار مومن آباد کونہ
 3- محمد علی سیشتری مارٹ، خارتار مومن آباد کونہ
 4- علمدار سیشتری مارٹ، علمدار روڈ کونہ
 5- جامعہ امام صادق سیشتری مارٹ، علمدار روڈ کونہ
 6- تمار سیشتری مارٹ، نزد مسجد ولی عصر علمدار روڈ کونہ

ایڈرس
 ہزارہ گی اکیدی
 تنظیم نسل نو ہزارہ مغل
 علمدار روڈ کونہ، پاکستان
 (رجسٹرڈ)

بانی -/25 کلدار

ناکامی شاتوئی کامیابی یه

دست آدم میه مگم شرط شی ای یه کی آدم نا
 امید شده ناکامی ره از دل خو قبول نه کنه و دار
 رقم سختی سون مقصد و منزل خو پائی درا
 باشه د جنگ اُحد باتورائی اسلام از خاطر یگ
 نافرمانی بدرقم ناکام شد و شکست خورد مگم
 و ای شکست و ناکامی ر د دل خو جائی نه دد
 بلکم از ناکامی خو یگ ای رقم سماغ گرفت کی
 از جنگ اُحد پاس شجیر کامیابی د پائی اسلام
 نمشته شد.

هانندگون قدر تو!

نیپولین موگیه کی " ما د مینون زندگی
 اموقس ناکام شنوم شکست خورد نوم کی یالی
 بیخی شکست د توره بلد شدوم " ای یگ
 تاریخی توریه کی بلده نفرائی کی ناتو یه ارابه
 شی ماکم نی یه ناکامی رقمی زار و فرشته مرگه
 مگم بلده نفرائی کی ارابه شی ماکمه و باتوره
 ناکامی شاتوئی کامیابی یه و از ناکامی خو عبرت
 گرفته رائی کامیابی خو آسونه ای توره ره خو
 ارکس پئی مویره و خیر بره کی ارشای وی تریگ
 از پاس خو یگ نور بند روز روشو ام بره و ارنا
 امید ای از پاس خو امید ای توره ام دور غائی
 تاریخ قنچغه لوزای روشو نمشته شده کی
 آدمائی جیرکتو چاره از برخت ناکامی از خود خو
 میوه مزگی و شیرین نه میتنه بلکم از ناکامی یگه

هانندگون قدر تو!

د ای دنیا تیسسه ای رقم نفر تیر نه شده
 کی شجیر دار مقصد و دار مینون زندگی روئی
 ناکامی ره ندیده باشد و کامیاب شده باشد بلکم
 نفرائی جیرکتوئی تاریخ کی از پر موشه شدونی
 یه ناکامی ره شاتوئی کامیابی جور کنه د مقصد و
 منزل خو رسیده ای رقم نفر شجیر از برخت
 ناکامی میوه مزگی و شیرین کامیابی ره ایستده
 حال خو نیمسو موکد و د مراد منزل خو میرسید
 مو ای رقم ام گفته میتنی کی ناکامی
 رقمی یگ اثینه الی یه کی ار رقم نقص و حامی
 ره د آدم نیشو میدیه و نفرائی جیرکتو از نقص و
 حامی خو باخیر شده کوشش مونه کی دیگه از
 دست شی ساو نه شونده و علت ناکامی خو
 دونه کده پیدا نه و خوب سائی نه کی دیگه ای
 رقم کار نه کنه کی بانیست ناکامی شی جور
 شونده بلکه و ابئی د توره ناکامی خیال ننه و
 ترس از بی موحره کی بئی و دو د فکر شی خانه
 جور نه کنه آدمائی کی ناکام موشه و ناکامی ره
 قبول ننه و ا توره توره سون منزل خو پیش رفت
 کده آخر د مراد مقصد خو ریسده کامیاب موشه
 دور غائی تاریخ قنچغه لوزائی روشو
 نمشته یه کی کامیابی شجیر از پاسی ناکامی د

کس ام عبرت گرفته رانی کامیابی ہو پینا نہ۔

شکست پٹلرام رقمی شکست یگ از
جرنیلائی فرانس "نیپولین" الی بود۔ نیپولین د
غولی زمیستو د قار یخی رنی شد کی ماسکو رہ
فتح کده کامیابی رہ از هو کنه مگم تاب یخی
ماسکو رہ اوورده تفتیست و ناکام شد مگم پٹلر
از شکست نیپولین سماغ نہ گرفت و د 22 جون
1941ء کی قار گرمی بود بلے روس امله کدو
قنچغے شی امورقم شد کی قنچغے نیپولین شد
اگر پٹلر از شکست نیپولین سماغ میگرفت و او
رقم ساؤ نہ موکد کی نیپولین کده ناکام نہ
موشود۔

د اول جنگ فوج جرمنی کامیاب شد و
اتحادیان جائی رہ ایله کد پسکی توتا کد فوج
پٹلرام از پاسی ازوارافت کی وارہ گیر کده تامو
کنه مگم از دست گرمی نیم دم شده د نیمی را مند
فوج روس دید کی یالی فوج جرمنی از دست
گرمی نیم دم شده یگ ماکم امله کد و پٹلر رہ
شکست اد۔

حاندنگون قدرتوا

یگ مو خبردرہ بلے مرانوم آزرہ چند و
خوب وحدت نی یہ کشت و خون غدرہ دشمنونو
از چار دوور زمیں رہ بلے مو تنگ کده مگم مو
باید تاریخ رہ بیخانی و از حامیای گینه عبرت
بیگری و دیگہ او رقم ساؤ نہ کنی کی آحرشی
ناکامی باشه امورقم کی دبلو ما گفتد نوم کی

ارشای تریگ از پاس هو یگ نوربندروز
روشوام درہ و از نا آمیدی از پاس هو امید۔
مو باید ای تورہ رہ د دل هو جائی بیدی
و پٹی بویری کی "ناکامی شاتوئی کامیابی یہ"
مگم شرط ای یہ کی از ناکامی هو باید عبرت
گرفته سون کامیابی سفر کنی۔

☆☆ ☆☆ ☆☆

توجہ

مواز دووری "ہزارہ گی
اکیڈمی" پگ ہمشتہ گرائی
زبون آزرہ گی رہ از غوچی دل
خو خوش آمدی و منده نشنی
موگی۔ "ہزارہ گی اکیڈمی" از
صاف دلی و نیک نیتی پگ
مضامین و مقالائی قلم کارا رہ د
چاپ میرسنہ۔ بلے "ہزارہ گی
اکیڈمی" ای لازم نیہ کی
قنچغے افکار و خیالائی قلم
کارا، متفق باشہ۔

شہید حسین علی یوسفی و شناخت آزرہ گی

شعبہ: ہدایت

حاندانائی قدرتو!

امو رقم کی دنیا آر انسانی "تہذیب" از
 ہو یگ مخصوص شناخت برد، یگ زبو و
 ثقافت برد، اونمو رقم آزرہ قوم ام از خود جو
 یگ جلو تہذیب و ثقافت و یگ نوربن و شیرین
 زبو برد کی نزی دنیا با ایست شناخت و
 افتخارائی یگ مو بوده و استہ۔ نزی دنیا، اید
 ادبیات او رقم نیہ کی قنچغے زبوئی جو کله گ
 (تعلق) نہ ہشتہ شہ۔

زبوئی شیرین آزرہ گی ام قد ادبیات جو
 اگہ یگو کله گ، نہ میدشت جو تہذیب و ثقافت
 آزرہ گی ام از بین تامو موشد۔ جو یگون شُم
 خبر نرید کی دمینکل ادبیات آزرہ گی، او رقم
 چینہ تو (باصلاحیت) ادبیا بیخی کم تیر شدہ کی
 شاق روز زامت کشیدہ زبوئی آزرہ گی رہ نوربن
 و او بو جور کدہ۔ قدرتو! شہید حسین علی
 یوسفی ام یگ اونمزو رقم ادیب و دانش تو نفر
 بود کی قنچغے تاریخی و میقو کتاب و ڈرامائی
 جو، پئی سنگائی زبو، ثقافت و ادبیات آزرہ گی
 رہ شاق روز زامت کدہ ماکم و او بو جور کد۔

از نظر تاریخی اگہ توخ شہ، قنچغے
 زبوئی ازمو آرمجل نا انصافی شدہ وہ ظالمائی
 آرزمو دمینکل زبوئی آزرہ گی، رقم رقم زار
 زو شُم تلو کدہ مگم ای از بخت تشکی از مویہ کی
 داز روئی شہید حسین علی یوسفی آلی جُرکتو
 و آلبتو نفر، شیرینیگی زبوئی از مورہ تیسرہ
 تامو نہ تنیستہ۔

شہید حسین علی یوسفی، قد زامنائی
 میقوئی جو، ادبیا و ہمشتہ گرائی آزرہ رہ یگ او

رقم ادبی لار (ادبی تحریک) ددہ کی دمینکل شی
 خط آزرہ گی و شناخت آزرہ گی بیخی جلو یہ۔
 ای توره از اید کس تاشہ نیہ کی شہید حسین
 علی یوسفی زبوئی آزرہ گی رہ چیقس دوست
 دشت۔ او قنچغے کتاب و ڈرامائی جو، قنچغے
 زامنائی شاق روز جو، ایرہ نشو دد کی دزبوئی
 آزرہ گی، توره گوئی و ہمشتہ کدو بلدہ مو
 با ایست حجالتی نیہ بلکی با ایست صد افتخارہ۔
 یالی ای حیفات و جو بارائی ادبیا و ہمشتہ گرائی
 زبوئی شیرین آزرہ گی یہ کی او اچی رقم از ی
 ادبی لار، بری (فائدہ) بالئہ۔

بلدہ ہزارہ گی اکیڈمی (رجسٹرڈ) تنظیم
 نسل نو ہزارہ مغل، ای توره با ایست صد افتخار
 بودہ و استہ کی ادبیا و ہمشتہ گرائی زبوئی آزرہ
 گی، امروز یگ شی دبلے ازو خط و ادبی لار، قد
 جذباتی قومی جو، سرائی جو بیلند گرافتہ ایستہ
 یہ کی پئی سنگائی شی، شہید قد جو ن پان
 ایستہ۔

باید پُرمشت نشنہ کی بلدہ ادبیات آزرہ گی،
 حسین علی یوسفی نہ چارہ یگ کمناش چینہ
 تو دانشور و ادیب استہ بلکی او یگ ایشیل
 الگوئی شناخت زبوئی آزرہ گی ام استہ۔ ہزارہ
 گی اکیڈمی، زامنائی ادبی و ثقافتی شہید حسین
 علی یوسفی رہ نہ چارہ ہراج عقیدت پیش
 مونہ، بلکی د آر قدم، روشنیگی نام شہید رہ
 چراغ رائی جو جور کدہ، احساس وجود قومی
 حورہ جلو مونہ کی قد احساسائی منزل
 شناخت آزرہ گی گیری یہ۔

☆☆ ☆☆☆

دیاد شہید یوسفی

خیال مُوکد و شجیر بلدے ازی دست پای میزد

کی آزرہ رہ تنجھے از خود شی قاتی قاتی از
مرکز سیاست شی ام دور ایشته شنه، تاکی ای
قوم "بخشیگی سیاسی" حورہ طلبیسته نندہ۔

یعنی گفته میتنی کی بگرو از آرق و خون
آزرہ بلدے خو بیشت جور کده راشت و از منے

"سلسبیل" ازو بیشت،

شرابِ حتمائی رہ اوچی
کده اوقس مسد و الدنگ
شد کی آزرہ رہ انسان ام
قبول نداشت۔ و آرغیت
بزی فکرو خیال خوگم
مومند کی چی رقم نیال
زندگی آزرہ رہ آتش زده،
ھاگ و ھاگیشتر کنہ۔

امزی خاطر دپالوئی

بیشت بگرو، مُلگ آزرہ جاننوم جور شد کی
ریزه کثہ، ھاو مرتیکہ بزو جاننوم بر خورده،
نوربندی زندگی و آزادی حورہ از دست دد و
رنگ سیائی ھاگیشترئی غلامی و محرومی بل
روئی ازوا وتر ششتد کی آزرہ خو مند مگم
آزرہ گی شی دکس مالوم نہ موشد۔

بزو زمو سر زمین آزرہ گی زرخیزی و
سر سوزی حورہ از دست دده بود و زمینائی

دبارے آزرہ گفته موشه کی ای یگ ترک
و مغل قوم استہ۔ یعنی کی آزرہ از "نسل زرد"
استہ؛ لاکن "زرد" یگ اورقم رنگ استہ کی د
میدوی سیاست، اُلگوئی قربانی ددو استہ و
تاریخ خود شی نقل مونه کی از آزرہ کده کلو اید

قوم دنیا قربانی دده۔
امزی خاطر مو منگرنی
کی توغائی (پرچم)
سیاسی آزرہ (دکوئٹہ)
رنگ زرد رہ منے خو
جای دده، نوربندی
حورہ کلو تر و طور
طریقے "حق" گرتورہ
جلو تر کده۔

د اینجی رسیدہ غثیت کی

مو تاریخ سے صد سالنہ آزرہ رہ میخانے، د
اونجی بینون از گمنامی سیاسی، اجتماعی و
قومی، دیگہ اید خیال رہ پیدا نمیتنی۔ منے ازی
تاریخ، آزرہ بینون محکومی و مظلومی بیگہ اید
"ریفرنس" ندرہ و شاید دروغ نیاشہ کی
کلمناش شناخت آزرہ "جوالی گیری و غلامی"
شی بودہ۔ آزرہ بگرو رہ چی خیال مکده؟ ای یگ
جدا قیرغہ یہ لاکن بگرو آزرہ رہ "باغی و باغی"

سوز بابه کلونا، دشت زرد و خشک بدل شد۔
 داونجی خاک چنگ چیر و چرگیا دستم،
 وخت نا وخت پیدا موشد و کله کله نیالائی
 زندگی ره، حاشه وری از موسوی شی کنده،
 یگ نوری پورته مکد۔ دیگه دوور آورائی بیبا
 رنگ بدبختی بیگا حُبا د آسموئی فکر مردم پیدا
 شده روز روشوئی مردم ره شاو تریگ تر و
 رائی زندگی شی ره از موئی بریگ تر جور مکد؛
 لاکن نزو نوروئی بے پُرسو، میر یزدان بخش،
 شیرین، چل دختر و، خالق و مزاری وری
 جرکتو نفرام پیدا مُشه کی بلنہ حق خو دست
 بیچه میزنه۔

نام گیرگ شده جیرکتوا بلنہ حق، از سر
 خو تیر بود و تیر شد و قد خون خو بل ورق
 تاریخ رائی زندگی ره روشو کد۔

بل رائی امزوارا فته، حسین علی یوسفی
 ام خون خوره لوو کده، قنچغ سرخی خون خو
 زمین زرد و خشک آزره گی ره سُدری (شبنم)
 رسند تاکی از خاطر امزونمی خون شی بل
 زمین آزره گی نو تک نیالا کشت شده بیتنه و
 بلنہ آئندہ آزره، درختائی بار تو جور شنه۔

لاکن حسین علی یوسفی کی بود؟ ای
 سوال قابل توجه است و باید کی جواب شی ره
 ڈونڈل کده روی د روئی مردم ایشته شنه تاکی
 مقصد و منجی یوسفی بلنہ نسلائی آئندہ ام
 روشو شنه۔ یوسفی ره یگو کس سیاست دان

مگیه و یگو کس نمشته گر۔ او یگ ڈرامه نگار ام
 گفته موشه و یگ فنکار ام۔ او یگ قسسته گوی ام
 بود و یگ سراغ سرچی گرام۔ داینجی رسیده،
 توره ای رقم رُخ مگره کی یوسفی ره مو د
 حیثیت سیاست دان بینحشی یا نمشته گر؟ اوره
 یگ ڈرامه نگار بوگی یا یگ فنکار؟ امی رقم
 یوسفی ره یگ قسسته گوی نام بیدی یا یگ
 سراغ سرچی گر؟

از پیدا کدوئی جواب پیشلو، موز زندگی
 یوسفی ره توخ مونی۔ او د شار کوئنه پیدا و
 جوو شد۔ شار کوئنه ام یگ او رقم شار بود (و
 استه) کی د میڈکل شی آزره یگ اقلیت د حساب
 میمد۔ دیگه قوما د زندگی سیاسی و اجتماعی خو
 اوتس پیش رشته بود کی آر کدم شی، کس ره از
 خود خو بال تر قبول ندشت۔ نزو زمو، از بابت
 نشوس ام آزره یگ در صمد آبادی پاکستان ره
 تشکیل دده نمیتنست۔ نزو رقم آل، سیاسی حق
 آزره ام چندو یگ سرسمیل رُست پیدا
 نمیتنست مگم باز ام یوسفی منہ "هزاره
 سنوڈنٹس فیڈریشن" رافته، یگ قافلہ سیاسی
 ره د شکل خیلی ریزه پیش بُرد۔

هزاره سنوڈنٹس فیڈریشن بلنہ از ی
 مقصد جور شدد کی طالبوئی آزره ره یگ جای
 کنه و بلنہ تربیہ سیاسی طالبو برنامه سرایشته
 کده، از تاریخ شی باخبر کنه و بلنہ آئندہ تیار
 کنه۔ یوسفی ام منہ HSF رافته، پای خو مینوی

سیاست قومی ایشنت۔ سیاست قومی تا ازو مجل
 رہ منزل شی واضح نبودو دبارہ وجوہات شی
 د بلو نمشتہ شدہ لاکن بزوزمو از پگ پیش،
 مردم بزوی لازم دشت کی از حیثیت تاریخی حو
 حیر شنہ۔ امزی خاطر برنامائی ثقافتی رہ پٹی
 سنگ شی ایشنتہ، جیرکتوا کوشش کد کی منہ
 قوم مورال پیدا شنہ۔

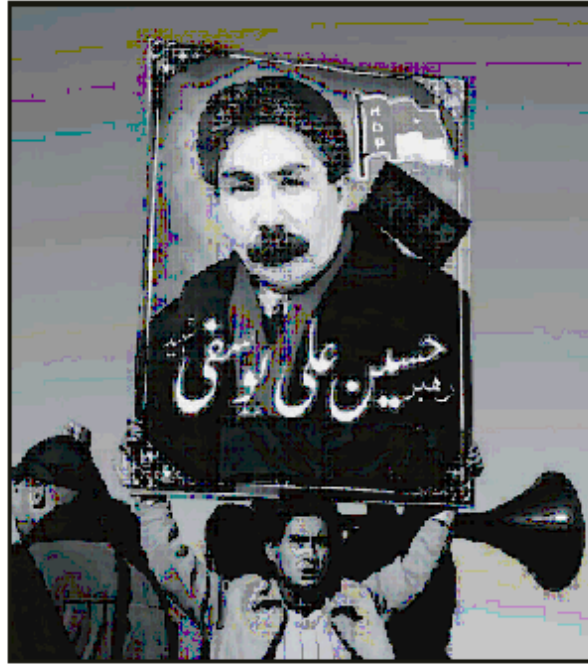
HSF سلوگن دشت کی "ہزارہ ہائی
 جہان متحد شوید۔" امی ارمو د بل یوسنی جای
 گرفت کی آزرہ دنیا باید کی یک دست شنہ۔ او
 میطلیبست کی د مرکز آزرہ رابطہ پیدا شنہ۔ پس
 او قدم دوئم رہ بال کدو مینہ قافلہ تنظیم نسل
 نو ہزارہ مغل شریگ شد۔ تنظیم یک کلماش
 انارہ قومی بودو برنامای شی ام پیراخ بود۔
 تنظیم د مرکز سیاست آزرہ گی رابطہ خاص
 دشت۔ ازی خاطر یوسنی قنچغے رفیقوی حو
 سُن دوور مرکز آزرہ اوشرو پیدا مونہ تاکی
 آزرہ اولیے کوتل قد ایلے کوتل دست د دست و
 شانہ د شانہ شنہ و امو حاؤ راس شنہ کی آزرہ
 دنیا یک شنہ۔

او یک ای رقم زمو بود کی آزرہ،
 پشتیرے بدترین ظلم و جبر چن صد سالنہ رہ
 تازہ تازہ از گرووی حو تا پورته کددو سرحو
 بال گرفته، امسایہ گو و بنیارہ توخ کدہ رئی بود
 مگم ستم ای شد کی آزرہ بجائی کی قد دگرو
 حساب رہ بریرکنہ، مینکل حو دست د جاغہ شد۔

یعنی آزرہ مرکز د مینوی سیاست پای حو
 ایشنتد مگم دشمنونو بزو مجل، اونجی حیرہ
 حورا و کاسہ لیسای حورہ پیش کدہ، زور و
 قوت ازی قوم رہ د خلاف از حودشی، دکار
 آورد۔ ہزار قد ہزار چسپید و بلدے بری (فائدہ)
 دگرو، یک دیگے حو کشتہ راست۔

روشن فکرائی قوم کی حاستگار یک
 جای و دیگ دست کٹوئی قوم بود، ام شکار
 ازی بندختی موشہ و یوسنی قنچغے رفیقوی
 حو دگیر میہ۔ مَلايو کی باید "واعتصمو بحبل
 اللہ" رہ سماق میدد "فی سبیل اللہ" پیسارہ
 سر دد۔ ازوختہ بلے روشن فکرائی قوم فتوح کتر
 رہ زد۔ آورد ام بزو مجل کی قوم تازہ بل پای حو
 ایستہ شدو و از دگرو جائز حق حورہ
 میطلیبست۔ بزو مجل باید کی قوم یگجای بود
 و زور حورہ د خلاف زور گویا دکار مبور د مگم
 از خاطر چن مرتجع ای حیفات قومی دسر
 رسندہ نہ شد۔

د مرکز آزرہ بلدے یوسنی شہید، زیو،
 ثقافت، رسم و ریواج و رقم رقوم زندگی آزرہ
 گی خوب روشو شد۔ او قیدو بند، بلدے یوسنی
 یک دیگہ برگہ رہ واز کدو امزو خاطر یوسنی
 (آزاد شدہ) سُن دوور زیوئی آزرہ گی اوشرو
 پیدا کد۔ ای او زمو بود کی یوسنی ڈرامہ نمشتہ
 کدو رہ شوق مونہ۔ او از طریق ڈراما کوشش
 مونہ کی فکر و خیال قومی رہ یگورخ بدیہ و

حالیگی (خالد) کی از شهید شدوی یوسفی د میدوئی سیاست قومی د وجود آمده، شاید پُر نشنه مگم ڈرامه، قسسته و سراغ سرچی ازو زنده حواله هنمتائی آزره گی شی استه. یوسفی اگه سیاست کده، یا ڈرامه و قسسته نمشته کده و یا ضرب المثل جم کده، د آر رقم شی او هنمت زیو، ثقافت و رسم و ریواج آزره گی ره انجام دده و امی کله ترین شناخت یوسفی استه.

دیگه دوور یوسفی مثل میر یزدان بخش، خالق و مزاری، قد خون حو نمشته کدکی منزل تاسلائی آزره گی ایشیل استه مگم رای شی خون الی سرخ استه و بیدون قربانی دنو، اید قاشله د منزل حو رسیده نمیتنه. پس امروز آر روشن فکر قوم باید پئی بُبره کی مینه توغائی سیاسی آزره، رنگ زرد چی مطلب بره و از روشن فکرا چی تقاضا بره؟

☆☆ ☆☆☆

لزو مو توخ کدی کی مردم دیونه ازو ڈرامه جور شد کی بل سنیج آزره گی پیش مو شد. یگ نوور "مال تنظیم" بود. دیگه دوور "اوماغ" HSF بود کی هنمت زیو، ثقافت و رسم و ریواج آزره گی ره مکد و مردم ام د نوق و شوق برنامائی آزره گی ره توخ مکد.

یعنی موگفته میتنی کی حسین علی یوسفی یگ انقلابی بود کی فکر و نظر شی د بل شی خوب روشو بود مگم طریقے کار شی مطابق وحدت و زمو بدل شده رافت. از هزاره سنو دنس فیڈریشن گرفته تا تنظیم، از ڈرامه تا قسسته گوی و سراغ سرچی شی، یگ از یا مختلف طریقے کار بوده، اگرچی مقصد شی امو یگ جای کنوی قوم بود. مگم ای حقیقت ره بگرو احساس کده یا نه؟ ما خیر ندروم لاکن امی کی بیراروئی HDP مو کی یوسفی ره سر میر (چیترمین) جور مونه، کله ترین وجه شی ام ای استه کی بلنه ازو خوب روشو بود کی یوسفی از اول یگ قوم بوست بود و تا آهر ره قوم بوست مندو یوسفی ام از آر رقم تجریه تیر شده، مردم ره امی نتیجه دد کی او یگ قسم خورده قوم بوست استه.

شهید یوسفی سفر سیاسی خوره از HSF شروع کد. ازو پاس تنظیم نسل نو هزاره مغل رافت و آهر د حیثیت سر میر هزاره ڈیموکریٹک پارٹی (HDP) دپئی رسند. او

قوم 63 فیصد مردم حورہ از دست دہدہ ای کار از خاطر یگو بے بلغہ آفت یا عذاب خدا نشدہ۔ یعنی بل سر مردم، از آسمو یگو عذاب تا نشدہ، بلکی ای کار توسط امسایہ گون شی دسر رسیدہ۔ امسایہ گوئی آزرہ از خاطر لالچ و موس خو قنچغہ فرنگیا یگ دست شدہ، ملگ

رہ ویرو کدو مردم مُلگ
رہ بیخ شی کند۔ 63
فیصد آزرہ مُلگ حورہ
تائی تیغ کد۔ یعنی آزرہ
(از نیم آبادی خو غدر
تر) حاگ رہ سرکد باقی
مندای شی اوٹے کد و رہ
کار خو جور کد۔ یگ
مُلگ شی تنگ آمدہ، د
مُلگائی بیگینہ ماجیر

شد۔ آحرکار وحت کی حاگ چنگ ظلم و ستم و قتل و غارتگری تاشدنت و افتو، روشنگی خو رہ اندختہ از بقاسد اعلان کدکی "شاو سیا" تامو شدہ۔
ارہ! شاو سیا خو تامو شد و روز ام واز شد مگم او یگ ای رقم روز بود کی جارہ و جارہ لاشائی جوانو د چیم مالوم موشد۔

تاریخ بلدہ مو روشو مونہ کی چیز رقم قومائی دنیا سر بلند شدہ؟ یا چیز رقم شکار بدبختی شدہ از بین تامو شدہ۔ تاریخ ای رہ ام دستو مونہ کی آثار قومائی مختلف تائی بار حاگ و سنگ آتش فشائی شدہ و بعض قومائی

دنیا دطغیائی او و سیل وجود حورہ از دست دہدہ۔ امی رقم بل بعض قوما، سنگ و آئین باریدہ و بل دیگائی شی بارش، تیزاب شدہ؛ قصہ کوتا، از خاطر امزی رقم آذاب و آفتا، نام مختلف قومائی دنیا امروز زندہ خو مندہ مگم خو دگون شی نہ۔

لاکن انسانائی امروز نقلائی تاریخ رہ روی دروی خو ایشتنہ، بلدہ آذنبہ خو سنجیدہ میتنہ۔ نزی کار امو قوما کامیاب شدہ میتنہ کی از تاریخ عبرت بگرہ؛ چرہ اگہ از تاریخ سماق عبرت نگرہ، بیسم خو دگون شی بلدہ نسلائی آذنبہ خو عبرت جور موشہ۔
د موجودگی ازی حقیقت مومذگرتی آزرہ

حاتونوی کی زووستوی حورہ گرفتہ دیگو مینہ
پُٹ شدہ، نزو مجل رونق زندہ جور شدہ، و
باقی مندا رقم نزو گوسپنو وری سُن کابل
کشلتی کوتل مو شد۔

”جبر شاوِ سیا“ تامو شدہ۔ نزی توره
ایدشگ نیہ مگم ظلم روز روشو پس مندہ۔ ظلم
و ستم نورو، از شاوِ سیا تاروز روشو رسیدہ،
مشکل یاسائی (قانونی) رہ اختیار کد۔ نزو مجل
تقاضے انصاف ای بود کی قلم کارائی ازو زمو
(چی آزرہ، ازبک و تاجک و اوغو) نزی بابت آواز
حو بال مکد، لاکن نہ۔ وا حو تا امروز، ام بان حو
قب گرفتہ، بقد کی اید کار نشدہ۔ ما سلام مُگم او
شیرالی دخترو و بچکچائی قوم رہ کی مینہ ”نو
سنگ آسیہ جبر تاریخ“ وجود حورہ گلگل کدہ
بلندہ دخترو بچکچائی امروز رقم رقم زندگی
کدورہ نشو دد۔

ما سلام مُگم او آویدنائی آغنی گوی
حورہ کی چُقرا کدہ از سر حو تیر شدو بل
زندگی بے آب، مرگ پُر افتخار رہ قبول کد۔

ما سلام مُگم هگمل و زرد چہرائی ازو
حاتونورہ کی مخته خاندہ، بستہ یگ تاریخ منہ
بل آر بچہ و دخترو قوم جای ددہ۔ امزی خاطر
حو امروز اید آزرہ ازو شاوِ سیائی تاریخ حو بے
حبر نمندہ آو دیدنائی ازو آغنی گو، هگمل و زرد
چہرائی ازو آبتی گو و کمرائی چُر شدہ ازو باکلو

مینہ تاریخ حو جائی گرفتہ و جیع زدہ، ازمو
تقاضے کار کدورہ مونہ۔

آواز پُر درد و غم ازوارہ آرکس کی
شنید، د مینو تاشد و بل رائی امزوارا فتنہ کامیاب
شد۔ مویل آر او کس فخر مونی کی درد تاریخ
قوم رہ پٹی بُردہ و بلندہ دوا ناروی شی، دست د
کار شدہ۔

حسین علی یوسفی ام یگ ازو تاریخی
نفرائی قوم استہ کی مینہ نات حو یگ تاریخ بود
و استہ۔ حسین علی یوسفی از جوانی حو نزی
کار تاریخی اہتہ شد۔ او ابتدائی تعلیم حورہ از
ٹیکنیکل پائی سکول حاصل کد۔ از 1978 تا
1985 نو دفسہ سر میر ہزارہ اسٹوڈنٹس
فیڈریشن مند۔ او مینہ اولنہ رفیقای تنظیم نسل
نو ہزارہ مغل د حساب میمد۔ از بلوچستان
یونیورسٹی M.Com کد۔ بل مختلف قیرغا د
آزرہ گی ڈرامہ نمشتہ کد و خودشی ام منہ ازو
ڈراما کار کد۔ ”عشق آزرہ گی“ مینہ حمیر ازو گڈ
بود و سراغ سُرجی کدہ بیش از 3500 ضرب
المثالی آزرہ گی رہ جم کد۔

غنیت کی شوروی (روس) بل اوغانسیتو
الہ کد، شہید یوسفی قدر رفیقوئی تنظیم، د قیادت
غلام علی حیدری بلندہ کومگ مردم حو د
اوغانسیتو رافت مگم چمن کاسہ لیس و جیرہ
حورا، بل ازوا فتوہ کفر زد۔ مردم از حو د بل ازو

خود ستم کدکی امروز آر سرد قوم خیر برده؛
یوسنی ره وا دزنو اندخت مگم او از نظر و فکر
هو پس نشد.

چره کی آزره از یگ او شیار و جرکتور پیر
محروم شد.

یوسنی شهید از اهمیت یگ ماکم

شد چیمائی پر او دیده شهید ره قنجه "قومی

سیاسی حزب ام
خبر دشت. امزی
حاضر او جوانو
ره مینه هزاره
ڈیموکریٹک پارٹی
ٹول کد. از روز
اول HDP تا
2008ء او جنرل

اعزاز" د "ہزاره
تبرستان" تاوول
ھاگ کد و بل قبر
شی یگ مزار
چور کد،
خدمتائی شهید ره
"حراج تحسین"
پیش کد.

سیکرٹری مندو از وخته سرمیر (چیئر مین) شی
چور شد. او کرات د "انتخابات پارلیمانی" ام
ایسته شد.

مگم تورج راس ای ایسته کی از مزار چور
کدو کار پیش نموره. امروز خون شهید یوسنی
از مو ای ره تقاضا مونه کی مردم د میثوئی علم و
سیاست و اقتصاد وغیره دست پیچہ زید، قوم
ره نرو جای بیرسنه کی شعور سیاسی و قومی
خود بخود ماکم شنه. ای کار از ی خاطر ام لازم
استه کی شاو سیائی تاریخ تیسره ام تیر نشده و
آزره ام شکار ظلم و جبر ایسته. پس آزره باید
قرار نشیه و کوشش کنه کی یگ دست شده،
بلد حق هو دست د کار شنه. امی ار موئی شهید
یوسنی بود.

26 جنوری 2009ء شهید یوسنی سن
نوور دفتر حورٹی بود کی دشموئی تگمیش بل
ازو آله کدو یوسنی سرخرو شده، ای بنیائی دو
روزه ره ایله کد. مردم سن نوور شناخانه ایله
شد. مردم ام صدو آزار نبود بلکی د حساب
آزارا میمد. ای خبر حیلی د چابوکی د سراسری
دنیا تید شد و د امریکا، یورپ، آسٹریلیا، کینیڈا د
حلاف کشته شدوئی یوسنی "ریلی" بندر شد و
مردم درد و غم خوره نشو دد. آزره او غانسیتو د
دیاد شهید یگ "تعمیرتی ریفرنس" سر ایسته کد

☆☆ ☆☆☆

ستارے آسمو

غدر میقویہ او تورا کی او دو و جلو گفتی
بلدے زخمائی تاریکی زبورہ ایسپی لو گفتی

زبوئی آزرہ گی رہ گفتی آن و بن قومی تو
ای آن و بن قومی رہ میراث باکلو گفتی

موکی ئی از کجا امدے، کجا باید کی بوری مو
زبورہ تو جواب پگ سوالائی زمو گفتی

دمینکل خو بیرار الی ئی پگ مو آرمجل لاکن
نہ فامید ایدکس قیرو غدر گفتی کلو گفتی

زبو پیروئی آر قومہ دزی دنیا چگر پویا
او ملت کی زبو تو یہ ستارے آسمو گفتی

دُوبیتی

آروزوئی دل مه اید تاشه نه شد
آرچی تائی سنگ کدوم لاشه نه شد
قره قره لُود کد و در خورده رافت
قوغ دل مه خونده اید خاشه نه شد

..... ○ ..... ○ .....

یوسفی یادائی تو پر پشت نموشه
مینے دل آباده خورشت نموشه
بے مجل بے بُلغه رفتوئی تو د جائی
بار جُدائی مگم پشت نموشه

☆☆

☆☆

☆☆

بختی چم مه گشته یارستی شی تاریکی شده!
رائی مه اید مالوم نیه شائائی مه بی مافتی شده

باچه از آتے خو خبر ندره بیگا صبا
ازوکی کارائی مود تاشه شده تشکی شده

چم خو واز کید او بیرارو اید شمو خبر درید؟
میراث آتے موره لُنگی سَرو خوندی شده

رفیقون مه مُوگیه چیکه دل زده ئی ما مُگم
روز روشوئی مه سیاد غمی یوسفی شده

از مُوسون خو پگ مو بیگینه شده یالی ضمیر
شرمه د زمو عیب و ننگ زبوئی آزره گی شده

آش بیگانہ د شگہ چیز مونی
 خمیری دیگرو زور نیمگہ چیز مونی
 دل خو ائینہ جور کدہ تورہ بوگی
 ائینے دیگرو خاک ملگہ چیز مونی
 کار مایہ خوبی تو پاس از مرگ تو
 پاتیا یگ دست کجگہ چیز مونی
 نہ درے زبوئی آبی گی اگہ
 زندگی بلدے تو مرگہ چیز مونی
 دیرے بیرا نہ رہ اید کاگل نہ کو
 پخسے خود تو کل کجگہ چیز مونی
 کو کل از خود خوشانہ کو ضمیر
 مونی دیگرو تیت پرگہ چیز مونی

☆☆

☆☆

☆☆

چیمائی پُر آؤ

بے مجل رفتوئی رہبر روزمہ سرمہ شاؤ کد
دل مہ از غم قن جغے خونِ جگر امباؤ کد
شاؤ تا صُب تورا ئی تُو د گوشائی مہ مایہ ”یوسفی“
عکسِ نور بن تو بیسم چیمائی مرہ پُر آؤ کد

☆☆

☆☆

☆☆

رائی حق

پیروئی غم تو رہبر، از جان مہ دور نموشہ
یادائی تو تاکی استوم، از دل مہ بُر نموشہ
تیاغ علم و فکری جلوئی رائی حق تُو
تاکی دست مہ استہ، کمر مہ چُر نموشہ

☆☆

☆☆

☆☆

آوور غدره لاکن چُم نموشہ
سال خشک آوئی چیکہ گم نموشہ

چراغ مو گل شدہ شاؤ ام تریگہ
مافتی تاشہ شدہ مالوم نموشہ

ناخوئی مو خوشدہ از خار چاگر
موئی گو سپوئی مہ اید پاشم نموشہ

غدر شیخ شیخ کدہ زامت نہ کو تو
پاشم پاشمہ اوریشم نموشہ

چیکہ خوشالی و اوماغ کنم ما
چمی پُر اودیدہ الخوم نموشہ

موگی باغ مه قدری گال نه موشه
 الئی دل تنگی چم تو بال نه موشه
 گلیم خود خوره شاننه بزوتو
 د گور کی چوغ از مه شال نه موشه
 ☆☆ ☆☆ ☆☆

چورت نزو بلائی مو ام غم نه موشه
 آوی جوئی از یگ موتو کم نه موشه
 گندوم و جو مود خرواره چگر
 دانه دانه ایدم جل جم نه موشه
 ☆☆ ☆☆ ☆☆

خود خوره قد نان خود خو خشکه کی تر سیر مونوم
 زندگی از خودمه یه از دل خود خوتیر مونوم
 مرغ آزادوم د آر جائی دل مه شد موروم میوم
 کس نیه پرسان کنه چابک مایم یا دیر مونوم
 ☆☆ ☆☆ ☆☆

هائیکو

دیره مو لاغه

دل مه گیرنگه

لاکن قد فکر شهید

عقد مه اید نه پرسو

چراغ مو داغه

د رائی مه سنکه

خانه مو لاغ کد

پشت مو د کویه

دشمو قنجه خون مو

از خون شهیدائی مو

چراغ خود داغ کد

رائی مو روشویه

تو جرکتوئی

یوسفی رهبر بود

رهبر قدرتوی مو

د دیگر ویگ نفر بود

ائینه مو توئی

د از مو لشکر بود

دیده درایه
دزمو پیغوره
گوسپوره بئیرید چابک
رامے مو بے خونده شد

ٹونٹی کجایه
چیپو ناجوره

☆☆☆

☆☆☆

گل خنتمایه
خاتو دی رونه

رنگ شی خوب جلو شده
مرتیکے شی د پے تو

بلبل شی مایه
ٹونٹی بی لونه

☆☆☆

☆☆☆

غدر تارکی یه
مُلمود جیغ شور نه

رائی مو ام کلو منده
قجیرا ایله بیله

چراغ ام نی یه
خودگون خو کورنه

☆☆☆

☆☆☆

ججیم خو جم کو

رائی مو غدر دیرازه

پائی خو ماکم کو

☆☆☆

بیگا از خود مه نیه حُبائی مه از خود مه نیه
 زبو از خوده مگم تورائی مه از خود مه نیه
 شاو و روزیگمه می جنگوم مه د دشت و کو مگم
 تفنگ از خود مه نیه دستائی مه از خود مه نیه
 لب خشک بل خاک د سنگ یگمه حزیده را موروم
 چیز کنم منزل ره ما کی رائی مه از خود مه نیه
 خوب درختی سوزو بار تو ییم و ام سایه دروم
 لاکن ما پینه شدوم شاخ لائی مه از خود مه نیه
 خود خو ما پُرمشت کدوم اوه مونوم یگمه مگم
 اودیده از خود مه یه غمائی مه از خود مه نیه
 تیسره کی بییه کدوم د خود خو پامیدوم خمیر
 دل مه از خود مه نیه چیمائی مه از خود مه نیه

☆☆

☆☆

☆☆

ایسپی لو

تیسہ د قافی الغائی
سیا بار و تیرما!
د شاخلائی درختا!
یگ بگ ام نیہ
کی
د لاسابوگی اُورہ!!
لاکن
د سری خاک تو
ائی یوسفی دیدہ
یگ جل جلی و نورین و نولی
گل گلاب
قد پُندو قائی ترخو
دلایلائی بار (بہار) رہ
امیدائی بار رہ
یگ ایسپی لوئی نو ددہ
یگ سیبئی ددہ
بلدہ تریگ زندگی مو
روشنیگی ددہ

د شمو بیرویه

تیسره چراغ رانی مو

چیکه روشو یه

☆☆☆

خاندو ثوابه

عکس شهید یوسفی

خود شی کتابه

☆☆☆

بیخی به تابه

د یادائی یوسفی

دل مو کبابه

☆☆☆

آلبتو بودی

د مینکل پگ آزره

جُرکه تو بودی

☆☆☆

آر مجل پارتو درختا بار کد
 سنگ شاؤ ام اونمو غیئت کار کد
 سؤز پلگائی امید ره باد بُرد
 هاگ دسر مو ایم کرت سیا بار کد
 تشکی تشکی دشمنائی شولدر ا
 زندگی ره بلده پگ موزار کد
 ای جدائی ”یوسفی“ نوری دیده
 کُل لگی ره سامتو بیلار کد
 قدمو کئمناش شتتقاری ای یه
 مورچه آغیلائی مو دوره مار کد
 بیا بیسنجی، بیخ مو از بیخا کی کند
 گلیمائی غم ره کی آوار کد
 قنچغے خونِ جگر خو ”یوسفی“
 دشت و بیابوئی مورہ گلزار کد

☆☆

☆☆

☆☆

